

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3999

Vragen van het lid **Schonis** (D66) aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over *het bericht «Roep om afschaffing CBR-keuring voor autisten: «Het is gewoon een verdienmodel»»* (ingezonden 23 augustus 2019).

Antwoord van Minister **Van Nieuwenhuizen Wijbenga** (Infrastructuur en Waterstaat) (ontvangen 16 september 2019)

Inleiding

Voordat ik de vragen zal beantwoorden, licht ik graag kort de werking van het systeem van de medische rijgeschiktheid toe.

Op mijn verzoek brengt de Gezondheidsraad advies uit over ontwikkelingen op het gebied van medische eisen voor rijgeschiktheid. Dit gebeurt door de Permanente Commissie Rijgeschiktheid van de Raad. Deze commissie bestaat uit hoogleraren en artsen. De commissie kijkt naar de wetenschappelijke onderbouwing van de diverse regelingen en de daarin gehanteerde criteria voor medische geschiktheid. Als een advies daartoe aanleiding geeft pas ik – rekening houdend met het kader van de Europees regelgeving – de Regeling Eisen Geschiktheid 2000 (REG2000) aan.

In 2013 heeft de Commissie Rijgeschiktheid geadviseerd¹ om de keuring voor mensen met autismespectrumstoornissen (ASS) die voor het eerst een rijbewijs aanvragen, te behouden. Dit behelst een medische keuring door een specialist en het afnemen van een rijtest praktische rijgeschiktheid om zo te beoordelen of de betreffende persoon veilig aan het verkeer kan deelnemen. Sinds 2013 is de regeling eisen geschiktheid 2000 wel versoepeld voor mensen met ASS. Op advies van de Gezondheidsraad is de herkeuringseis van om de drie jaar komen te vervallen.

Er komen steeds meer signalen vanuit bedrijven, patiëntenorganisaties en burgers dat er onnodige eisen gesteld worden aan bestuurders met een aandoening in de Regeling eisen geschiktheid 2000. Zoals recent nog op het terrein van autisme. Daarom heb ik de Gezondheidsraad gevraagd met mij mee te denken en mij te adviseren over recente wetenschappelijke inzichten, eventuele onnodige eisen in de regeling met het oog op de verkeersveiligheid te signaleren en mij suggesties te geven voor versoepelingen in de uitvoering.

¹ <https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/adviezen/2013/07/04/rijgeschiktheid-bij-autisme>

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Roep om afschaffing CBR-keuring voor autisten: «Het is gewoon een verdienmodel»»?²

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u uitleggen waarom op dit moment autisme in verband wordt gebracht met een minder geschikte rijvaardigheid en daarmee een medische keuring gevraagd wordt?

Antwoord 2

Het gaat bij het beoordelen van de geschiktheid niet over de vaardigheid maar over de medisch rijgeschiktheid en de invloed op het handelen. In de huidige Regeling eisen geschiktheid 2000 staat over ASS in hoofdstuk 8 paragraaf 11 dat bij de eerste beoordeling door het CBR van personen met ASS een rijtest moet plaatsvinden evenals een onderzoek door een onafhankelijk specialist. De regeling schrijft voor dat mensen met autismespectrumstoornissen (ASS) onbeperkt geschikt zijn indien zowel gelijktijdig aanwezige psychiatrische als somatische stoornissen voldoende onder controle zijn, en zij geen rijgevaarlijke geneesmiddelen gebruiken. Het CBR is de bevoegde instantie die de REG2000 uitvoert. De regeling is een uitwerking van de geschiktheidseisen die zijn opgenomen in de Europese regelgeving en de adviezen van de Gezondheidsraad. De Gezondheidsraad baseert zich op wetenschappelijk onderzoek en expert opinions.

Vraag 3

Welk percentage van mensen met een autismediagnose behaalt daadwerkelijk een rijbewijs?

Antwoord 3

Het is onbekend hoeveel mensen met ASS een rijbewijs hebben. Het CBR hanteert vanaf 2019 een aparte diagnose-code voor autisme. Op dit moment is nog niet te zeggen hoe hoog het percentage mensen met een autismediagnose is dat daadwerkelijk een rijbewijs haalt.

Vraag 4

Kunt u bevestigen dat inderdaad jaarlijks duizenden mensen met autisme tegen dit probleem bij het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) aanlopen?

Antwoord 4

Gelet op het advies van de Gezondheidsraad is deze medische keuring een belangrijk onderdeel bij de beoordeling of een bestuurder veilig aan het verkeer kan deelnemen. Het CBR heeft vanaf januari 2019 tot en met augustus 2019 in totaal 4.661 gezondheidsverklaringen ontvangen waarbij de vraag over autisme met «ja» is beantwoord. Het gaat hierbij om zowel aanvragen voor vernieuwing van het rijbewijs als aanvragen voor examens. Voor heel 2019 zullen dit er waarschijnlijk 7.000 zijn.

Vraag 5

Hoe staat het met de door u toegezegde stelselwijziging aangaande de medische keuringen door het CBR en kunt u een toelichting geven over de stand van zaken?

Antwoord 5

In mijn brief aan uw Kamer van 3 juli jl.³ heb ik aangeven dit najaar de onderzoeksopzet naar het systeem van de medische keuringen klaar te hebben. Onderzocht wordt of het mogelijk is over te gaan op een meer risicogeoriënteerde aanpak. Bekeken zal worden hoe de rijgeschiktheid zowel bij eerste aanvraag, als bij herkeuring het beste kan worden beoordeeld. In

² AD, 21 augustus 2019

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/07/03/toezeggingen-inzake-cbr>

dit proces zal de huidige lijst van aandoeningen tegen het licht gehouden worden. Dit alles uiteraard binnen de kaders van de Europese regelgeving en op basis van advies van de Gezondheidsraad. Daarnaast zal een internationale vergelijking gedaan worden. Op basis van dit onderzoek zal er medio 2020 bekend zijn of er een aanpassing van de regelgeving nodig is en mogelijk is.

Vraag 6

Heeft u de huidige lijst van medische aandoeningen uit de Regeling eisen geschiktheid 2000 reeds tegen het licht gehouden, zoals is gevraagd in de unaniem door de Tweede Kamer aangenomen motie-Schonis/Von Martels? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke stappen bent u van plan te nemen om deze motie op korte termijn uit te voeren?⁴

Antwoord 6

Dit is onderdeel van het onderzoek naar het huidige stelsel van de medische keuringen. Ik zal uw Kamer over de voortgang van het onderzoek informeren.

Vraag 7

Begrijpt u dat mensen met een autismediagnose het gevoel hebben als «een verdienmodel» te worden gezien? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Het is absoluut niet de bedoeling dat mensen met een autisme-diagnose dat zo ervaren. Ik vind het belangrijk dat mensen met een aandoening veilig kunnen deelnemen aan het verkeer en wil derhalve niet meer eisen stellen dan nodig om de verkeersveiligheid te borgen. Samen met het CBR en de Gezondheidsraad kijk ik hoe we de eisen rondom rijgeschiktheid en de uitvoering daarvan kunnen versoepelen waar mogelijk. In het Landelijk Actieplan Verkeersveiligheid zet ik samen met het CBR daarnaast in op het verbeteren van de huidige keuringsprocedure voor mensen met een aandoening en het leveren van meer maatwerk waar mogelijk. Uiteraard gebeurt dit binnen het kader van de Europese regelgeving en na advies van de Gezondheidsraad.

Vraag 8

Bent u bereid in gesprek te gaan met de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA)? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Ja.

⁴ Kamerstuk 29 398, nr. 714 (<https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/moties/detail?id=2019Z12630&did=2019D26082>)